Datum a místo zasedání:
16. prosince 2002, pondělí, budova MPSV Na Poříčním právu 1, zasedací místnost Klub (od 14,00 do 16,30 hod.)

Program zasedání:

1. Zahájení, schválení navrženého programu
2. Představení členů Rady a hostů, obsah informací o Radě na internetových stránkách - informace pro nové členy Rady
3. Projednání návrhu plánu práce na rok 2003
4. Zhodnocení stavu rovných příležitostí v resortu nebo oblasti působení členů Rady - ústní informace členů

Přítomní členové a členky, případně jejich zástupci a zástupkyně s hlasovacím právem:
předsedkyně Rady Mgr. Anna Čurdová (poslankyně PSP ČR), místopředseda Rady JUDr. Miroslav Fuchs (nám. MPSV), Zdeněk Kadlec (řed. úřadu MZd), Mgr. Ivana Hanačíková (nám. MMR) /do 15,10 hod./, Ing. Ing. Jan Wiesner (předs. SČMVD), JUDr. Marie Boháčová (místopředsedkyně Unie katolických žen), Michaela Marksová - Tominová (místopředsedkyně Asociace pro rovné příležitosti) /do 15,40 hod./, PhDr. Eliška Janšová (tajemnice Asociace pro rovné příležitosti), PhDr. Zdeňka Hajná (předsedkyně ČSŽ), Mgr. Rut Kolínská (Mateřská centra), Danuše Machátová (ČMKOS),

Omluvení členové a členky:
Ing. Ludmila Müllerová (nám. MPSV), Bc. Pavel Přikryl (vrchní ředitel Úřadu MV), PaedDr. Jaroslav Müllner (nám. MŠMT), JUDr. Pavel Vošalík (nám. MZV), Ing. Ladislav Zelinka (nám. MF), doc. Ing Marie Bohatá, CSc. (předsedkyně ČSÚ), PhDr. Marie Čermáková (ředitelka Soc. ústavu AV ČR), Ing. Jana Fürstová (nám. MS), Ing Jaroslava Přibylová (nám. MO), Pavel Rybníček (nám. MZe).

Členové, kteří se nedostavili:
MUDr. Jan Jařab (Úřad vlády), RNDr. Josef Postránecký (nám. MV).

Ostatní zástupci a zástupkyně členů (s hlasovacím právem):
PhDr. Zdeněk Doležel, Ph.D. (za vrchního řed. Úřadu MV Bc. Pavla Přibyla), PhDr. Hana Frýdová (za nám. MŠMT PaedDr. Jaroslava Müllnera), Mgr. Michaela Štěrbová (za nám. MS Ing. Janu Fürstovou), Ing. Jana Bondyová (za předs. ČSÚ doc. Ing. Marii Bohatou, CSc.), Mgr. Miroslav Prokop (za nám. MZe Ing. Pavla Rybníčka).

Ostatní zástupci a zástupkyně členů (bez hlasovacího práva):
PaedDr. Vilém Buriánek (za nám. MF Ing. Ladislava Zelinku), Mgr. Bronislava Jonitová (za nám. MO Ing Jaroslavu Přibylovou).

Ředitelka sekretariátu Rady (s hlasem poradním):
JUDr. Dagmar Zelenková.

Přítomní stálí hosté (za hejtmany, primátora hl.m. Prahy a Svaz měst a obcí ČR):
Kateřina Vimrová - Gardelková (za Plzeňský kraj), Miroslav Šot (za Zlínský kraj), Bc. Lea Medková (za Ústecký kraj), Dagmar Plachá (za SMO ČR).

1. Zahájení, schválení navrženého programu

Zasedání Rady zahájila a řídila předsedkyně Rady Mgr. Anna Čurdová. Přivítala členy a členky Rady a všechny zúčastněné hosty. Z 23 členů a členek Rady bylo přítomno 11 členů a členek, 5 zástupců a zástupkyň členek a členů s hlasovacím právem a 2 zástupci členů a členek bez hlasovacího práva. Rada byla usnášení schopná.

Předsedkyně dala hlasovat o navrženém programu. Hlasování 16-ANO/0-NE/0-Z. Program zasedání byl jednomyslně schválen.

2. Zhodnocení stavu rovných příležitostí v resortu nebo oblasti působení členů a členek Rady - ústní informace členů a členek

Vzhledem k tomu, že šlo o první zasedání Rady v novém složení, předsedkyně Rady **Mgr. Anna Čurdová** navrhla, aby se jednotliví členové a členky i stálí hosté Rady navzájem krátce představili a zhodnotili stav rovných příležitostí v resortu nebo oblasti svého působení. První dala slovo místopředsedovi Rady JUDr. Fuchsovi.

JUDr. Miroslav Fuchs, náměstek ministra práce a sociálních věcí má na starosti úsek pro mezinárodní vztahy a evropskou integraci, krátce promluvil o harmonizaci českého práva s právem EU a o řešení diskriminace na základě pohlaví v EU. Dále se zmínil o školení vyšších státních úředníků v genderové problematice a o školení pracovníků jednotlivých ministerstev, kteří mají na starosti genderovou problematiku daných resortů. Pan náměstek také informoval o probíhajícím twinningovém projektu PHARE při odd. pro rovnost mužů a žen, jehož výsledkem má být návrh modelu institucionálního zabezpečení rovných příležitostí mužů a žen v České republice; na závěr se zmínil o jednání delegace České republiky v srpnu 2002 ve výboru OSN pro odstranění všech forem diskriminace žen, kde Výbor konstatoval významný pokrok v prosazování rovných příležitostí pro muže a ženy v ČR.

PhDr. Zdeňka Hajná, předsedkyně Českého svazu žen informovala o konferenci ČSŽ, která se konala 29. - 30. 11. 2002 v Benešově. Zde byly identifikovány tři zásadní problémy:

- Jelikož dvě třetiny členské základny ČSŽ žije na venkově, má ČSŽ informace především o problémech venkovských žen. Problematika nezaměstnanosti je na venkově ještě obtížněji řešitelná než ve městě, proto ČSŽ uspořádal v rámci projektu Evropské delegace "Access 99" 14 seminářů pod názvem "Aktivity pro ženy žijící na venkově - Rozšíření znalostí venkovských žen o možnostech podnikání - venkovská turistika, obnova venkova.
- ČSŽ je zapojen do programu EQUAL, realizuje ve spolupráci se 30 partnery projekt na téma "Podmínky pro slaďování profesního a rodinného života - partnerství v rodině.
- Rodina z hlediska rovnosti šancí
- Co přinese vstup do EU ženám

Upozornila na skutečnost, že informovanost místních samospráv o problematice rovnosti mužů a žen je velmi nízká.

JUDr. Marie Boháčová, místopředsedkyně Unie katolických žen upozornila na nerovné postavení žen na trhu práce, na podhodnocení prací vykonávaných ženami a na to, že výchova dětí ani vykonávání domácích prací není státem zohledňována. Mezi další problémy patří nízká mobilita a minimální úroveň počítačové gramotnosti žen na malých městech a na venkově. Vystoupila proti obstrukci porodů doma. Zastává názor, že žena by měla mít širší možnost volby místa porodu.

Zdeněk Kadlec, ředitel úřadu Ministerstva zdravotnictví, zdůraznil nutnost rovnosti regulace interakcí při komunikaci mezi institucemi a občany. Informoval o rovnosti mužů a žen v resortu - zejména o nutnosti diskuse o instituci anonymních porodů, dále pak o nutnosti zařadit do učiva zdravotnických škol a lékařských fakult problematiku domácího násilí. Zabýval se také důsledky nechtěného těhotenství, které na obě pohlaví dopadá nevyváženě, zdůraznil prevenci zaměřenou na antikoncepci.

Ing. Jan Wiesner, předseda Svazu českých a moravských výrobních družstev se zmínil o nutnosti odstranění diskriminace v zaměstnání a odměňování, o zařazení problematiky rovnosti mužů a žen do etických kodexů zaměstnavatelů.

Mgr. Rut Kolínská, členka týmového vedení mateřských center, informovala o činnosti mateřských center, kterých je v ČR 130. Dále se zmínila o složité situaci matek, které se po rodičovské dovolené chtějí vrátit zpět na trh práce - v tom jim pomáhají mateřská centra, mnoho jejich členek také na jejich popud kandiduje do místních zastupitelstev. Návrat z rodičovské dovolené je složitý i pro muže (ne-li složitější). Zdůraznila důležitost osvěty. Vyslovila se pro rozšíření možnosti polovičních úvazků pro rodiče.

Mgr. Michaela Štěrbová, zastupovala náměstkyni ministra spravedlnosti Ing. Janu Fürstovou a sdělila, že ministerstvo spravedlnosti vytváří legislativní rámec pro novou skutkovou podstatu trestního činu domácího násilí.

Miroslav Šot, zastupoval hejtmana zlínského kraje. Řekl, že podle jeho zkušeností 90% úředníků nepovažuje problematiku rovnosti mužů a žen za důležitou a proto by rádi, alespoň na svém úřadě provedli v příštím roce školení všech pracovníků v genderové problematice.

Kateřina Vimrová - Gardelková, zastupovala hejtmana plzeňského kraje a krátce se zmínila o problematice feminizace státní správy.

PhDr. Hana Frýdová, zastupovala náměstka ministryně školství PaedDr. Jaroslava Müllnera. V úvodu se zmínila, že v resortu školství nezastává ani jedna žena funkci náměstkyně ministryně, nicméně zde existuje stálá pracovní skupina, která se rovností mužů a žen zabývá, dále upozornila na potřebu vyučovat na pedagogických fakultách speciální výukový předmět, který by reflektoval rovné příležitosti mužů a žen. Informovala také o projektu Ženy a věda, který vznikl pod záštitou MŠMT na podporu žen - vědkyň a žen pracujících v IT.

Mgr. Ivana Hanačíková, náměstkyně ministra pro místní rozvoj uvedla, že se nikdy diskriminována necítila a že je též věcí žen samotných, že se bojí přijímat vedoucí pozice. JUDr. Fuchs upozornil, že návrh Národního rozvojového plánu, připravený Ministerstvem pro místní rozvoj, nezohledňuje dostatečně genderovou problematiku a Evropská unie důsledně trvá na uplatňování gender mainstreamingu při zpracování programových dokumentů. Mgr. Hanačíková přislíbila toto projednat na poradě vedení ministerstva.

Mgr. Bronislava Jonitová, zastupovala náměstkyni ministra obrany Ing. Jaroslavu Přibylovou. Informovala o výzkumném projektu "Vojenský profesionál", který se kromě jiných aspektů zabýval i postavením žen v armádě - počet žen v armádě se zvyšuje, ale ženy armádě zastávají z velké většiny nižší funkce oproti mužům. Dále hovořila o Rozkazu ministra obrany č. 29 ze 4. srpna 2002, kterým stanovil zásady k prosazování rovnosti mužů a žen v armádě. Tento rozkaz se zabývá vytvářením

právních předpokladů, vzdělávacími aktivitami, programovými cíli a spoluprací s jinými orgány a organizacemi. Informovala o otevření speciální linky pomoci pro zaměstnance a příslušníky armády obojího pohlaví.

PhDr. Zdeněk Doležel, Ph.D., zastupoval vrchního ředitele úřadu Ministerstva vnitra Bc. Pavla Přibyla. Hovořil o věcné politice resortu v oblasti domácího násilí na ženách a ochraně obětí a svědků v oblasti obchodu se ženami, kde MV spolupracuje i s některými nevládními organizacemi. Zdůraznil významnou roli veřejné správy při prosazování rovnosti mužů a žen na regionální a místní úrovni.

Dagmar Plachá, stálý host Rady ze Svazu měst a obcí informovala účastníky zasedání o tom, že v aparátu Svazu měst a obcí pracuje 80% žen. Navázala na významnou roli místní správy při prosazování rovnosti mužů a žen a upozornila, že členy Svazu nejsou všechna města a obce.

PhDr. Eliška Janšová, tajemnice Asociace pro rovné příležitosti se představila a přenechala slovo Mgr. Marksové - Tominové, která zastupuje stejnou organizaci.

Mgr. Michaela Marksová - Tominová, místopředsedkyně Asociace pro rovné příležitosti informovala o aktivitách kontaktního centra Gender studies a vyzvala všechny účastníky k návštěvě knihovny, v níž je mnoho literatury, týkající se genderové problematiky. Dále sdělila, že Asociace pro rovné příležitosti připravuje stínovou zprávu o plnění "Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti mužů a žen" a slíbila ji na příštím zasedání Rady předat všem členkám a členům.

Bc. Lea Medková, zastupovala hejtmana ústeckého kraje, vyjádřila názor, že by zaměstnavatelé měli podporovat vytváření pracovních míst na poloviční úvazky a umožnit tak širší uplatnění žen na trhu práce.

PaedDr. Vilém Buriánek,zastupoval náměstka ministra financí Ing. Ladislava Zelinku - ve svém resortu nevidí problémy v oblasti rovnosti mužů a žen (56% zaměstnanců jsou ženy, ve vedoucích funkcích je 41% žen). Informoval o vzdělávacích aktivitách MF o rovných příležitostech mužů a žen, prozatím pouze pro vrcholový management. Dále hovořil o stížnostech a soudních sporech v resortu MF týkajících se rovnosti mužů a žen - tyto případy byly zaznamenány na úrovni celních ředitelství.

JUDr. Fuchs požádal PaedDr. Buriánka, aby se Ministerstvo financí zaměřilo na systémové posouzení - rovných příležitostí mužů a žen např. ve faktickém přístupu k různým finančním produktům, jejichž právní úpravu připravuje a kontroluje MF (např. hypotéky, podnikatelské úvěry, spotřební úvěry, stavební spoření, důchodové připojištění, životní pojištění), aby MF zjistilo, zda v tomto směru nedochází ze strany finančních institucí k rozdílnému přístupu vůči ženám a mužům, a pokud ano, aby identifikovalo možné příčiny takového jednání finančních institucí a přijalo patřičná opatření k nápravě nerovného zacházení, ; jakožto orgán státní správy odpovědný za sestavení a sledování čerpání státního rozpočtu ČR by se MF mělo v nastávajícím období zaměřit na metodu tzv. genderové rozpočtování (jak na úrovni jednotlivých kapitol, tak SR jako celku).

Hana Halová, zastupovala primátora hl. m. Prahy MUDr. Pavla Béma - uvedla, že se necítí být diskriminována, podle ní ženám žádný dokument nepomůže - aby se rovnost mužů a žen prosadila, je třeba realizovat účinné kroky v praxi, např. dosáhnout většího počtu žen ve veřejných funkcích.

Ing. Jana Bondyová zastupovala předsedkyni ČSÚ doc. Ing. Marii Bohatou, CSc., informovala, že ČSÚ vydává statistickou publikaci vypovídající o uplatnění žen a mužů "Zaostřeno na ženy a muže", dále analýzy zaměřené na ženy - využívají postupně zpracovávaná data ze sčítání lidu. Na závěr svého vystoupení vyzvala všechny přítomné, kteří by mohli mít přístup k nějakým novým statistickým údajům, aby kontaktovali ČSÚ.

Mgr. Miroslav Prokop zastupoval náměstka ministerstva zemědělství Ing. Pavla Rybníčka a podle něj je ekonomika venkova handicapována z hlediska investic, postavení rodinných příslušníků v rámci rodinných farem je nerovné.

Předsedkyně Rady **Mgr. Anna Čurdová** na závěr shrnula, že není tak optimistická, co se týče rychlého zvýšení počtu žen v politice, protože uvnitř politických stran se ženy obtížně prosazuji a jak v Parlamentu, tak v Senátu i v komunálních volbách kandidují ženy většinou za nezávislé. Dále informovala o vzniku Stálé komise Poslanecké sněmovny pro rodinu a rovné příležitosti a o vzniku Aliance proti násilí na ženách (společná aktivita ministerstva vnitra a neziskového sektoru). Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů by měla být zaměřena především na podporu praktické realizace účinných opatření, aby záměry vlády nezůstávaly pouze na papíru. Aktuálním problémem v současné době je nízká informovanost veřejnosti o problematice rovných příležitostí pro muže a ženy a z toho i vyplývající nízké obecné povědomí o existujících problémech a možnostech jejich řešení.

3. Projednání návrhu plánu práce na funkční období

Předsedkyně Rady **Mgr. Čurdová** informovala, že návrh plánu práce na rok 2003 je zpracován jako otevřený základní program a bude průběžně doplňován o aktuální problémy, které Rada bude řešit. Vzhledem k tomu, že nikdo neměl k návrhu plánu práce připomínky ani doplnění, dala hlasovat o navrženém plánu práce. Hlasování 14-ANO/0-NE/0-Z. Plán práce byl jednomyslně schválen. Další zasedání Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů je plánováno na pondělí 20. ledna 2003.

4. Různé:

Mgr. Čurdová navrhla, aby se stálým hostem Rady stala předsedkyně Stálé komise Poslanecké sněmovny pro rodinu a rovné příležitosti PaedDr. Květoslava Čelišová. Hlasování 14-ANO/0-NE/0-Z. Návrh byl jednohlasně přijat.

- JUDr. Boháčová upozornila, že pokud se hovoří o stereotypním jednání soudů při svěřování dětí do péče po rozvodu rodičů zejména matkám, vycházejí soudy z dikce zákona o rodině, podle kterého soud při rozhodování o svěření dítěte do výchovy jednoho z rodičů je povinen vzít v úvahu, kdo kromě řádné péče o dítě dbal o jeho výchovu po stránce citové, rozumové a mravní (zákon č. 94/1963 Sb. o rodině, ve znění pozdějších předpisů, § 26 odst. 5). Muži-otcové pak mají v tomto směru ztíženou pozici, pokud v rodině preferovali častý model rozdělení rolí, kdy otec se věnuje především zaměstnání jako živitel rodiny a matka se věnuje výchově a péči o děti.
- JUDr. Fuchs uvedl, že by bylo žádoucí mít k dispozici údaje o počtech žen ve vedoucích funkcích v krajských úřadech, na místní úrovni, problémem je však sehnat data od soukromých firem. Dále se JUDr. Fuchs zmínil o nutnosti vyhodnotit, zda jednotlivé resorty v praxi naplnily opatření - pověřit konkrétní pracovníky agendou rovnosti mužů a žen minimálně v rozsahu polovičního pracovního úvazku, zda se tito pracovníci skutečně se této agendě věnují minimálně čtyři hodiny denně a zda jsou zapojeni (zapojeny) do přípravy

a hodnocení hlavních koncepčních politických a legislativních opatření resortů, aby mohli/y posoudit tato opatření z hlediska možných dopadů na ženy a muže.

- Miroslav Šot - konstatoval, že při tradičním modelu rodiny mají ženy, které byly 20 let s dětmi v domácnosti, problémy s uplatněním na trhu práce a muži, kteří je živili, nemají při případném rozvodu šanci dostat děti do své péče.
- PhDr. Hajná zdůraznila, že by ráda věděla od všech resortů, co dělají pro rovnost mužů a žen v oblastech své věcné působnosti, jak aplikují rovné příležitosti, nikoliv však směrem k zaměstnancům ministerstva, ale především směrem k občanům, protože jsou zřízeny právě pro občany. Taktéž nesouhlasí s názorem, že ženy nemají zájem vstoupit do rozhodovacích procesů - nemají podmínky k tomu, aby mohly vstoupit do politiky a současně plnit roli matky.
- Mgr. Čurdová informovala, že na příštím jednání Rady jsou na programu resortní programové dokumenty v prosazování rovnosti mužů a žen.
- Mgr. Prokop navrhl spolupráci Českému svazu žen, aby byla větší šance při navázání komunikace s obcemi.
- Mgr. Čurdová vyslovila politování nad nepřítomností náměstka ministra zahraničních věcí nebo jiného zástupce ministerstva, protože mělo zpracovat brožuru o EU a rovných příležitostech a měla v úmyslu požádat je o informaci o stavu prací.
- Mgr. Kolínská zdůraznila, že je třeba mít pro rovné příležitosti legislativní rámec, který je nezbytným předpokladem pro praktickou realizaci, a jestli jej naplníme nebo ne, je už věcí aktivního přístupu všech zúčastněných. Ministerstva by měla zaměřit svá opatření na veřejnost, na občany, nejen uvnitř ministerstev na jejich zaměstnance.

5. Závěr:

Mgr. Anna Čurdová - poděkovala za aktivní účast a zasedání Rady ukončila.

Zapsala:
Mgr. Gabriela Mátéová